

စပါးသီးနှံတွင် ကျရောက်တတ်သော ပိုးမွှားများနှင့်
ကာကွယ်နှိမ်နင်းနည်းများ။

- စပါး ပိုးလောင်မီး။
- စပါး ရွက်လိပ်အိမ်ပိုး။
- ငမြောင်တောင်။
- စပါး ဆစ်ပိုးများ။
- စပါး ကြက်သွန်မြိတ်ပိုး။
- စပါး သရစ်ပိုး။
- စပါး ဖြုတ်ပိုးများ။
- စပါး နံ့စုပ်ပိုး။
- စပါး နံ့ဖြတ်ပိုး။

ကျမ်းကိုးအညွှန်း။ (References)

စပါး ပိုးလောင်မီး။
Rice Hispa
Dicladispa armigera

ပိုးလောင်မီး

(၁) ဖျက်ဆီးမှုလက္ခဏာ၊

(၂) စပါးရွက်တစ်ရှူးများကို ခြစ်စားထားပုံ၊

(၃) ပိုးလောင်မီးအကောင်ကြီး။

စပါး ပိုးလောင်မီး။

ကျရောက်သည့် ဒေသ/ကာလ	ကျရောက်နိုင်သည့် အခြေအနေ	ဖျက်ဆီးမှု လက္ခဏာ	ကာကွယ် နှိမ်နင်းနည်း
<p>ဒေသ။</p> <ul style="list-style-type: none"> ● မန္တလေးတိုင်း၊ ● ပဲခူးတိုင်း၊ ● ရန်ကုန်တိုင်း၊ ● ဧရာဝတီတိုင်း၊ ● မွန်ပြည်နယ်။ <p>ကာလ။</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ပျိုးထောင်ချိန်၊ ● ပင်ပွား ပွားစီးချိန်။ 	<p>ရာသီဥတု။</p> <ul style="list-style-type: none"> ● စိုထိုင်းဆ များခြင်း။ ● လေတိုက်ခတ်မှု သာမန် ထက် ပြင်းထန်ခြင်း။ (လေနှင့်အတူ ဖျက်ပိုး များ ပျံ့နှံ့သည်။) <p>ရေမြေသဘာဝ။</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ရေကြီးနစ်မြုပ်ဖြစ်ပေါ် ပြီးနောက် ရေဝပ်ပြီး ကျန်ခဲ့သော စိုက်ကွင်း များ။ <p>မှတ်ချက်။</p> <ul style="list-style-type: none"> ● မိုးများသော နှစ်များ တွင် ကျရောက် ဖျက် ဆီးမှု နည်းပါးသည်။ 	<p>ပိုးလောက်ကောင်ဘဝ။</p> <ul style="list-style-type: none"> ● အရွက်အတွင်း ထွင်း၍ စားသောက်သည်။ ● စပါးရွက်ကို နေရောင် တွင် ထောင်၍ ကြည့်ရှု ပါကပိုးလောက်ကောင် ကို မြင်နိုင်သည်။ ● အရွက်များခြောက်သွား သည်။ <p>အကောင်ကြီးဘဝ</p> <ul style="list-style-type: none"> ● အရွက်၏ အစိမ်းရောင် များကိုခြစ်၍စားသည်။ ● အရွက်တွင် အဖြူရောင် အလျားလိုက် အစင်း များကို တွေ့နိုင်သည်။ ● စပါးရွက်များ ဝါပြီး ခြောက်သွေ့သွားသည်။ (ထို့ကြောင့်ပိုးလောင်မီး ဟု ခေါ်ကြသည်။) 	<p>လက်ဖြင့်နှိမ်နင်းခြင်း။</p> <ul style="list-style-type: none"> ● အကောင်ကြီးများကို လက်ကိုင်ပိုက်ဖြင့် ဖမ်းယူဖယ်ရှားပါ။ ● အဝါကွက်ပါသော အရွက်များကို ဖယ်ရှား ပါ။ ● အရွက်ထိပ်ဖျားတွင် ဥ ဥလေ့ရှိရာ ယင်း အရွက် ထိပ်ဖျားများကို ဖြတ်၍ ဖယ်ရှားပါ။ <p>စိုက်ပျိုးနည်းစနစ်ဖြင့် ကာကွယ်ခြင်း။</p> <ul style="list-style-type: none"> ● စွတ်စိုသောအခြေအနေ ကို နှစ်သက်သော ကြောင့် ဖြစ်နိုင်ပါက ရေထုတ်ပါ။ ● ပေါင်းမြက်ရှင်းလင်းပါ။ <p>ဇီဝနည်း။</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ဆေးရွက်ကြီးအမှုန်အစ ၂-၃ ပြည်ခန့်ကိုပျိုးခင်း ၌ ကြိတ်ပေးခြင်းဖြင့် ကျရောက်ဖျက်ဆီးမှု သက်သာနိုင်သည်။

စပါး ရွက်လိပ်အိမ်ပိုး။
Rice Caseworm
Nymphula depunctalis

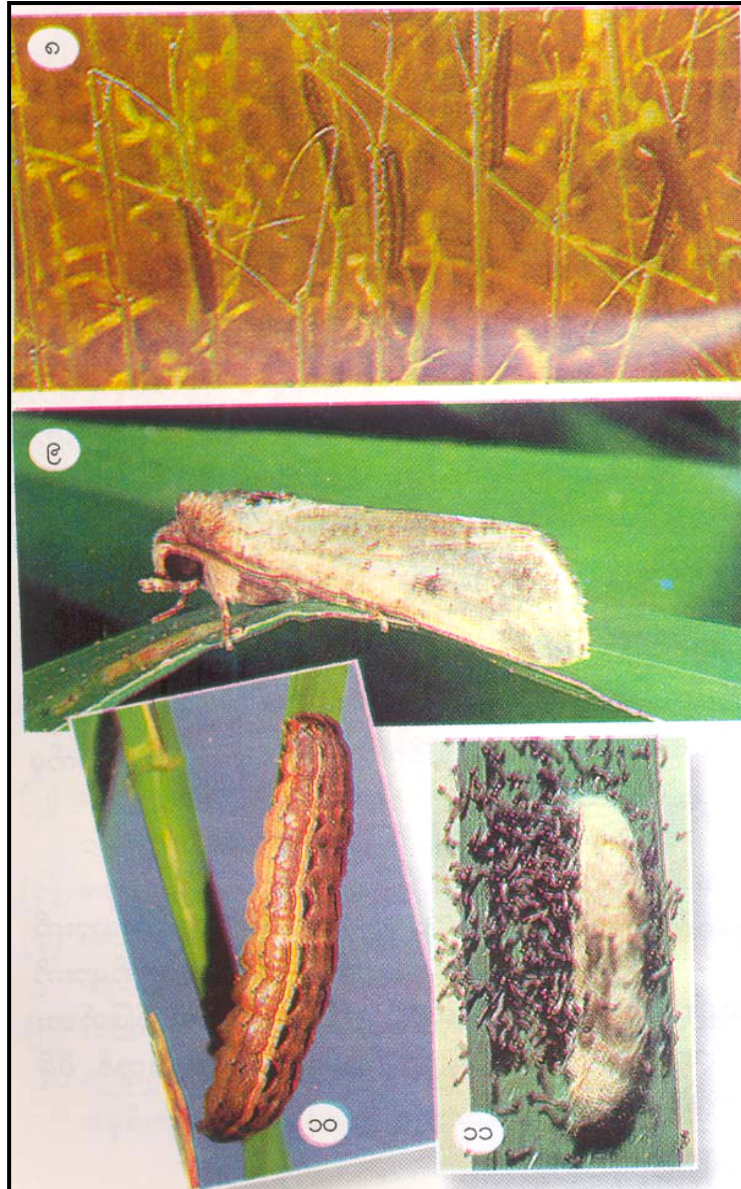

- စပါးရွက်လိပ်အိမ်ပိုး
- (၄) ဖျက်ဆီးမှုလက္ခဏာ၊
 - (၅) လောက်ကောင်ရွက်လိပ်အိမ်အတွင်းမှ ခြစ်စားနေပုံ၊
 - (၆) ရွက်လိပ်အိမ်ပိုး၊
 - (၇) ရွက်လိပ်အိမ်ပြုလုပ်ထားပုံ။

စပါး ရွက်လိပ်အိမ်ပိုး ။

ကျရောက်သည့် ဒေသ/ကာလ	ကျရောက်နိုင်သည့် အခြေအနေ	ဖျက်ဆီးမှု လက္ခဏာ	ကာကွယ် နှိမ်နင်းနည်း
<p>ဒေသ။</p> <ul style="list-style-type: none"> ရန်ကုန်တိုင်း၊ ဧရာဝတီတိုင်း တို့တွင် အများဆုံး ကျရောက်သည်။ မြန်မာပြည်အတွင်း စပါးစိုက်ပျိုးရာ ဒေသ တိုင်းတွင် အနည်းနှင့် အများကျရောက်သည်။ <p>ကာလ။</p> <ul style="list-style-type: none"> ပျိုးထောင်ချိန်၊ ပင်ပွား ပွားစီးချိန်၊ အနှံ့သန္ဓေအောင်ချိန်။ 	<p>ရာသီဥတု။</p> <ul style="list-style-type: none"> စွတ်စိုထိုင်းမှိုင်းခြင်း၊ မိုးရာသီဖြစ်ခြင်း။ <p>ရေမြေသဘာဝ</p> <ul style="list-style-type: none"> ရေကြီးနစ်မြုပ်မှုဖြစ်ပေါ် သောနေရာ ဒေသများ ဖြစ်ခြင်း။ <p>(ရွက်လိပ်အိမ်ပိုးသည် ဆောင်းရာသီ ကုန်ဆုံးချိန် များတွင် စွတ်စိုသော ပတ်ဝန်းကျင်သို့ ပြောင်းရွှေ့လေ့ ရှိသည်။)</p>	<p>ပိုးလောက်ကောင်ဘဝ။</p> <ul style="list-style-type: none"> စပါးရွက်များကို ကိုက် ဖြတ်၍ လိပ်ခွေပြီး အရွက် လိပ်များအတွင်း နေထိုင် ကာ အရွက်အောက် မျက် နှာပြင်ရှိ အစိမ်းရောင်များ ကို ခြစ်၍ စားသောက် သည်။ ၁၄ ရက်ခန့် အထိ စားသောက် ဖျက်ဆီး သည်။ စပါးရွက်ပေါ်တွင် အဖြူ ရောင် အမြွေးပါးများ အ ကွက်လိုက် ထင်ကျန် နေ သည်။ အပင် ငယ်စဉ်တွင် ပိုမို ကျရောက်ဖျက်ဆီးသည်။ ရွက်လိပ်အိမ်ပိုးသည် ရေကူး၍ စပါးပင်တစ် ပင်မှ အခြားတစ်ပင်သို့ ပြောင်းရွှေ့စားသောက် ဖျက်ဆီးသည်။ အပင်ကြီးများသည် ခံနိုင်ရည်ရှိသည်။ 	<p>စိုက်ပျိုး နည်းစနစ်ဖြင့် ကာကွယ်ခြင်း။</p> <ul style="list-style-type: none"> ကောက်ကွက်ကျကျ (၈ x ၈) လက်မစိုက်ပါ။ ရေကို ၂-၃ ရက်ခန့် ထုတ်ပါ။ ပေါင်းမြက်ရှင်းပါ။ လယ်ကွက်ပတ်ဝန်းကျင် ၌ အရိပ်ရပြီး ပွားများမှု မြန်သည့်အတွက် ယင်း တို့ကို ရှင်းလင်းပါ။

ငမြောင်တောင်။
Cutworm
Spodoptera mauritia

ငမြောင်တောင်
 (၈) ဖျက်ဆီးမှုလက္ခဏာ၊
 (၉) ဖလံ၊
 (၁၀) လောက်ကောင်ပုံ၊
 (၁၁) ဥမှလောက်ကောင်များ ပေါက်ပွားနေပုံ။

ငမြောင်တောင်။

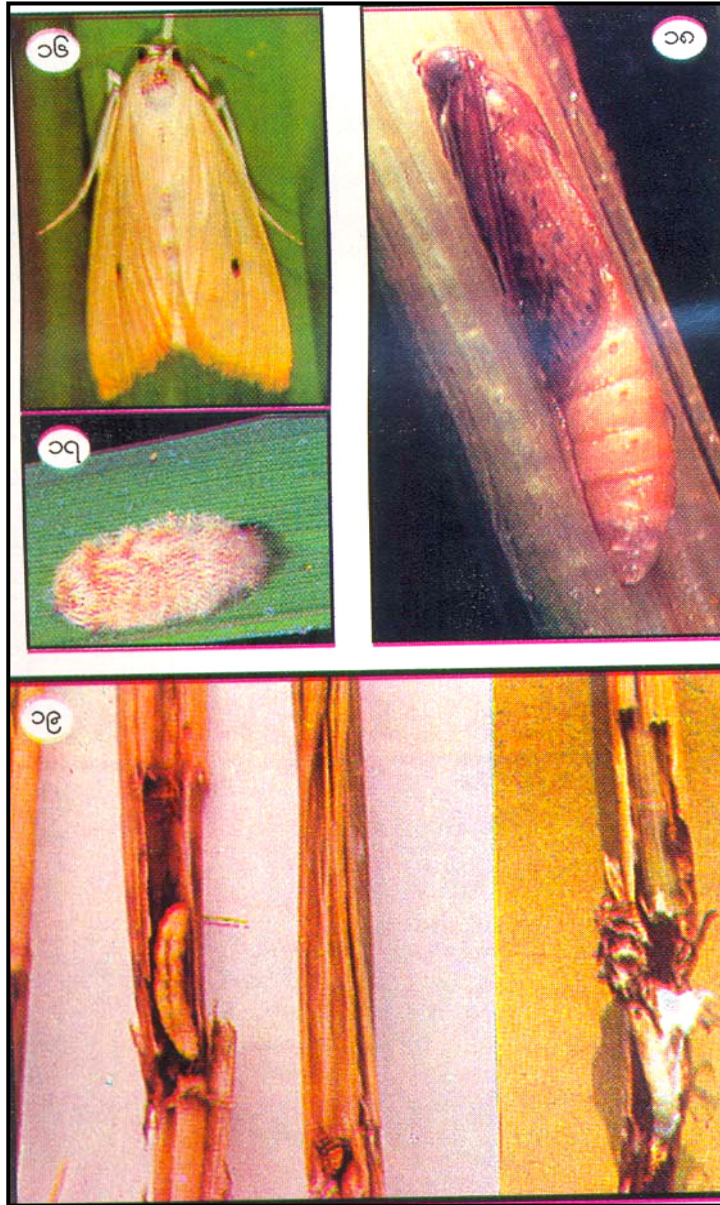
ကျရောက်သည့် ဒေသ/ကာလ	ကျရောက်နိုင်သည့် အခြေအနေ	ဖျက်ဆီးမှု လက္ခဏာ	ကာကွယ် နှိမ်နင်းနည်း
<p>ဒေသ။</p> <ul style="list-style-type: none"> • မြန်မာပြည်ဒေသ အနှံ့အပြား။ <p>(မကွေး၊ ပဲခူးနှင့် ဧရာဝတီတိုင်းများတွင် ဆိုးဝါးစွာ ကျရောက်ဖျက်ဆီးခဲ့သည်။)</p> <p>ကာလ။</p> <ul style="list-style-type: none"> • ပျိုးထောင်ချိန်၊ • ပင်ပွား ပွားစီးချိန်။ 	<p>ရာသီဥတု။</p> <ul style="list-style-type: none"> • မိုးရာသီ (ဆိုးဝါးစွာ ကျရောက်နိုင်သည်။) • နွေရာသီ (နွေစပါးတွင် အနည်းငယ် ကျရောက်နိုင်သည်။) • မိုးဦးကောင်းပြီး မိုးလယ်ခေါင်သော နှစ်များတွင် ကျရောက်မှုပိုများသည်။ <p>ရေမြေသဘာဝ</p> <ul style="list-style-type: none"> • ရေကြီးနစ်မြုပ်မှုဖြစ်ပေါ်ပြီးနောက် ပြန်လည်စိုက်ပျိုးပြီးစ စပါးခင်းများတွင် ကျရောက်နိုင်သည်။ • မိုးစိုက်စပါး (ပျိုးထောင်ကောက်စိုက်နှင့် မျိုးစေ့တိုက်ရိုက်ချ) စိုက်ခင်းများတွင် ပေါင်းမြက်ထူထပ်ပါကကျရောက်မှုများနိုင်သည်။ 	<p>ပိုးလောက်ကောင်ဘဝ။</p> <ul style="list-style-type: none"> • စပါးရွက်ရှိအစိမ်းရောင်များကိုခြစ်၍စားသောက်သည်။ စားသောက်ချိန်မှာ နံနက် နေမထွက်မီနှင့်ညဘက်ပိုင်းတွင် ဖြစ်သည်။ • ပိုးလောက်ကောင်ဘဝဖြင့် ရက်ပေါင်း၁၅ - ၂၇ ရက်ခန့်အထိ စားသောက်ဖျက်ဆီးသည်။ <p>အကောင်ကြီးဘဝ</p> <ul style="list-style-type: none"> • အရွက်များကို ကိုက်ဖြတ်စားသောက်သည်။ ထို့ကြောင့် အရွက်များပြတ်နေသည်။ပျိုးခင်းတွင် ပိုမိုတွေ့မြင်ရလေ့ရှိသည်။ 	<p>စိုက်ပျိုး နည်းစနစ်ဖြင့် ကာကွယ်ခြင်း။</p> <ul style="list-style-type: none"> • ပေါင်းမြက်ရှင်းပါ။ • ကန်သင်းများကိုခိုင်ခန့်အောင် ပြုလုပ်ပါ။ • ထယ်ရေးနက်နက်ထိုးပြီး ရှိုးပြတ်များကို မီးရှို့ပါ။ • ပိုးကျရောက်နေသော စိုက်ခင်းအတွင်းရေသွင်းပါ။ • သီးလှည့်စိုက်ပျိုးပါ။ • ပိုးကျရောက်နေသော စိုက်ခင်းအတွင်း ဘဲများလွှတ်ကျောင်းပါ။

စပါး ဆစ်ပိုးများ။
Rice Stem Borer

စပါးဆစ်ပိုးဖျက်ဆီးမှုလက္ခဏာ
(၁၂) ခေါင်းညွန့်သေ (Deat Heart)လက္ခဏာ၊
(၁၃) စပါးပင်စည်သို့ လောက်ကောင်ဝင်ရောက်ရာ အပေါက်၊
(၁၄) ပင်စည်များပုပ်နေပုံ၊
(၁၅) အနံ့ဖြူ (White Head) လက္ခဏာ။

စပါး ဆစ်ပိုးများ။
Rice Stem Borer
အဝါရောင် ဆစ်ပိုး (Scirpophaga incertulas)

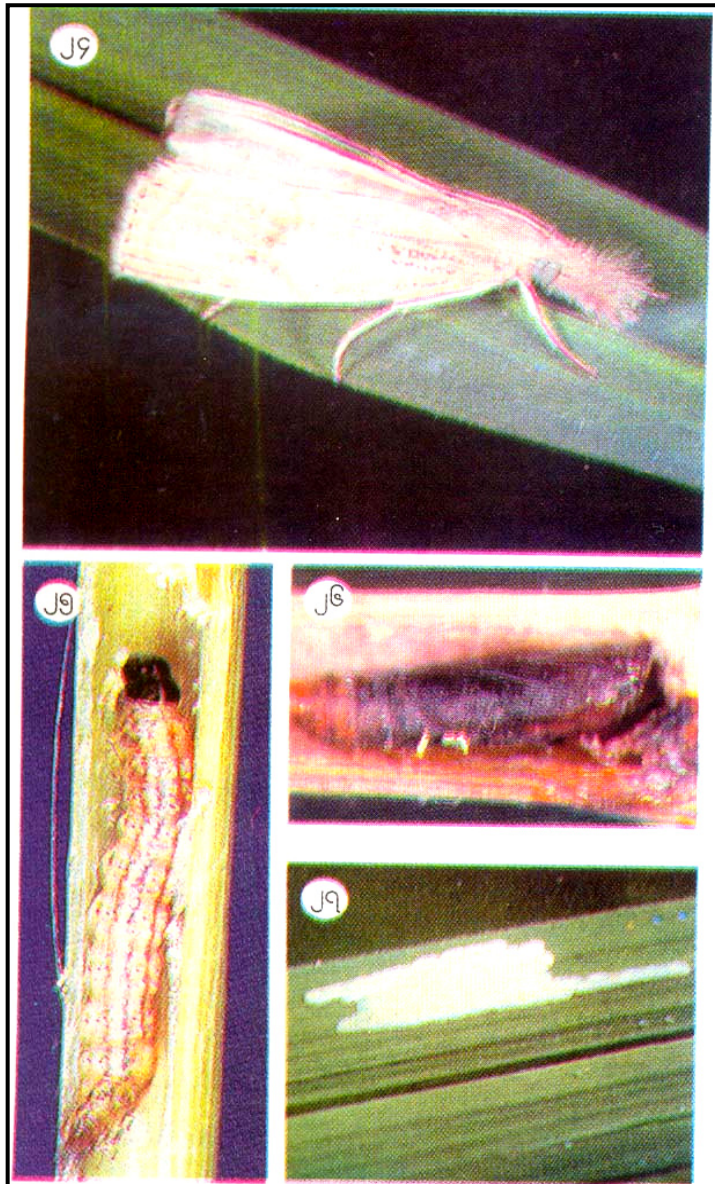
အဝါရောင်ဆစ်ပိုး
(၁၆) ပိုးဖလံပုံ၊
(၁၇) ဥအစုအဝေး၊
(၁၈) ပိုးရုပ်ပုံ၊
(၁၉) ပိုးလောက်ကောင်နှင့် စပါးပင်စည်များ ပျက်ဆီးနေပုံ။

စပါး ဆစ်ပိုးများ။
Rice Stem Borer
အစင်းပါ ဆစ်ပိုး (Chilo Suppressalis)

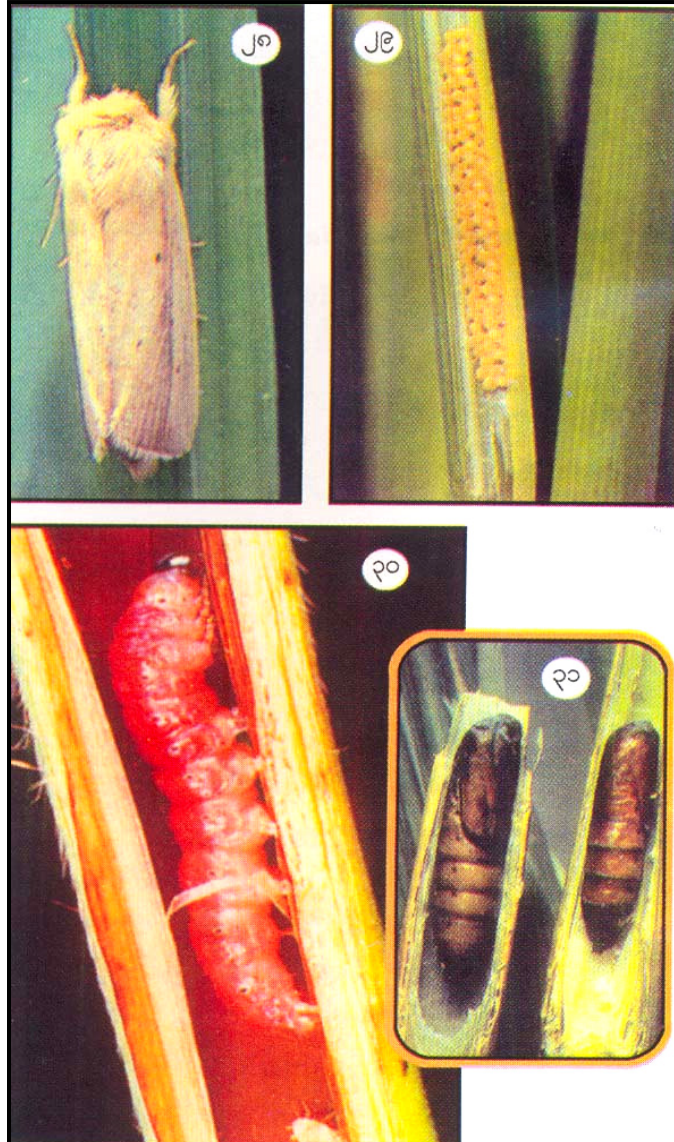
အစင်းပါ ဆစ်ပိုး
 (၂၀) ပိုးဖလံ၊
 (၂၁) ပိုးဥအစုအဝေး၊
 (၂၂) ပိုးရုပ်ဖုံး၊
 (၂၃) ပိုးလောက်ကောင်။

စပါး ဆစ်ပိုးများ ။
Rice Stem Borer
 ခေါင်းမည်း ဆစ်ပိုး (Chilo Polychrysus)

ခေါင်းမည်း ဆစ်ပိုး
 (၂၄) ပိုးဖလံ၊
 (၂၅) ပိုးလောက်ကောင်၊
 (၂၆) ပိုးရုပ်ဖုံး၊
 (၂၇) ပိုးဥအစုအဝေး။

စပါး ဆစ်ပိုးများ ။
Rice Stem Borer
 ပန်းရောင် ဆစ်ပိုး (Sesamia inferens)

ပန်းရောင် ဆစ်ပိုး
 (၂၈) ပိုးဖလံ၊
 (၂၉) ပိုးဥအစုအဝေး၊
 (၃၀) ပိုးလောက်ကောင်၊
 (၃၁) ပိုးရုပ်ဖုံး။

စပါး ဆစ်ပိုးများ ။
Rice Stem Borer
အဖြူရောင် ဆစ်ပိုး (Scirpophaga innotata)

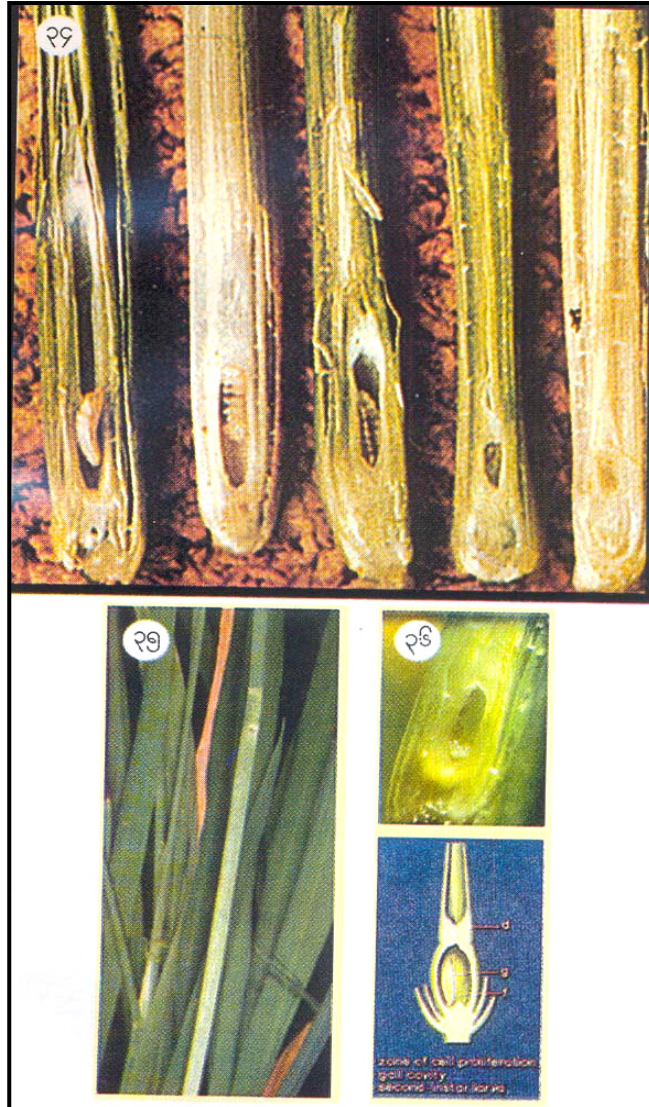

အဖြူရောင် ဆစ်ပိုး
(၃၂) ပိုးဖလံ၊
(၃၃) ပိုးလောက်ကောင်။

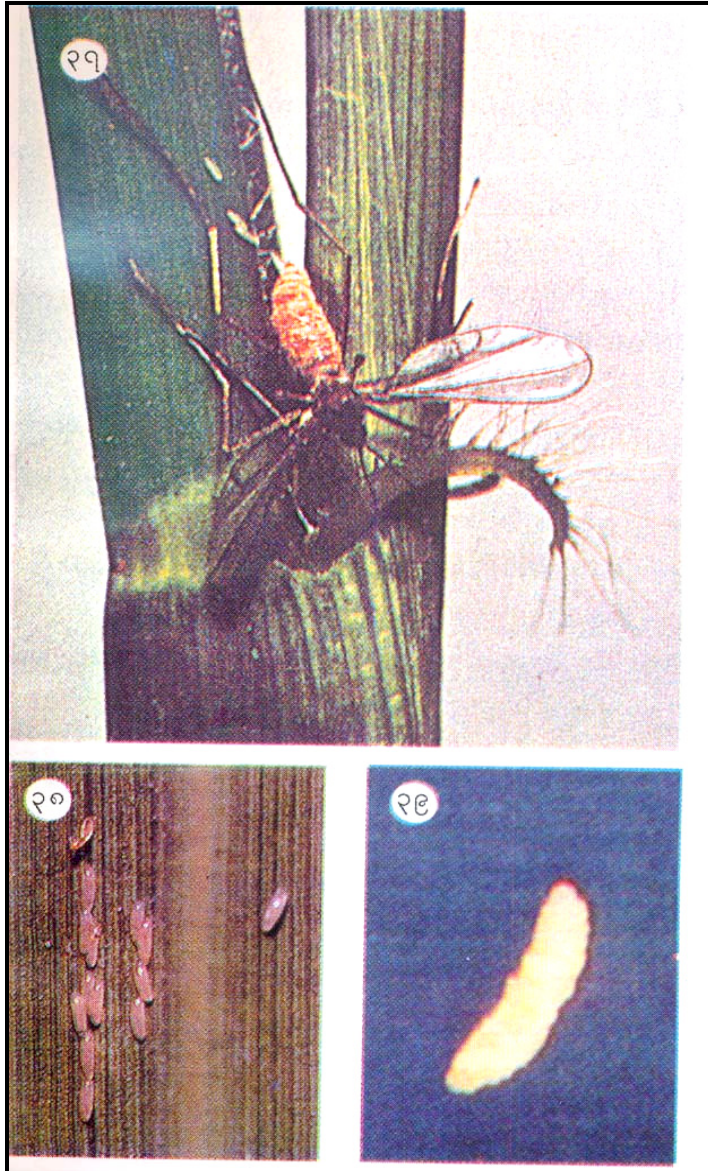
စပါး ဆစ်ပိုးများ။

ကျရောက်သည့် ဒေသ/ကာလ	ကျရောက်နိုင်သည့် အခြေအနေ	ဖျက်ဆီးမှု လက္ခဏာ	ကာကွယ် နှိမ်နင်းနည်း
<p>ဒေသ။</p> <ul style="list-style-type: none"> • မြန်မာပြည်ဒေသ အနှံ့အပြား။ <p>(ပဲခူးတိုင်းနှင့်ဧရာဝတီတိုင်းများတွင် ဦးခေါင်းမဲဆစ်ပိုးကို နွေစပါးစိုက်ချိန်မှစ၍ တွေ့ရှိနိုင်သည်။)</p> <p>ကာလ။</p> <ul style="list-style-type: none"> • ပျိုးထောင်ချိန်၊ • ပင်ပွား ပွားစီးချိန်၊ • အနှံ့လောင်းဖြစ်တည်ချိန်၊ • ရင့်မှည့်ချိန်။ <p>(စပါး သက်တမ်း ကာလ တစ်လျှောက်လုံးနီးပါး ကျရောက်ဖျက်ဆီးနိုင်သည်။)</p>	<p>ရာသီဥတု။</p> <ul style="list-style-type: none"> • မိုးရာသီ (မိုးစပါး)၊ • နွေရာသီ (နွေစပါး)။ <p>ရေမြေသဘာဝ</p> <ul style="list-style-type: none"> • မိုးရာသီ မျိုးစေ့ တိုက်ရိုက်ချစိုက်ခင်းများတွင် ပေါင်းမြက်ထူထပ်ပါက ကျရောက်ဖျက်ဆီးမှု များနိုင်သည်။ • စပါးအပြီးစပါးသီးထပ်စိုက်ပျိုးသော နှစ်များ၌ ကျရောက်မှုပိုနိုင်သည်။ 	<p>ပိုးလောက်ကောင်ဘဝ။</p> <ul style="list-style-type: none"> • ကျရောက်ဖျက်ဆီး ခံရပါက စပါးရွက်ပြားများအဖြူရောင်ဖြစ်လာသည်။ ရွက်ဖျားဖြူ လက္ခဏာဟုခေါ်သည်။ • အနှံ့ထွက်ချိန်တွင် ကျရောက်ဖျက်ဆီးခံရပါက စပါးနှံများ ခြောက်ကုန်သည်။ အနှံ့ဖြူ များကို လည်းထောင်မတ်စွာတွေ့ရသည်။အနှံ့ဖြူလက္ခဏာဟု ခေါ်သည်။ • ဆစ်ပိုးခေါင်းမဲများသည် အဓိကအားဖြင့် စပါးပင်၏ အဆစ်များအတွင်း နေထိုင်စားသောက်ဖျက်ဆီးသည်။စပါးပင်စည်ပုပ် (သို့မဟုတ်) အူပုပ်ဖြစ်သည့် လက္ခဏာကို တွေ့ရသည်။ <p>(မြန်မာပြည်တွင် အဝါရောင် ဆစ်ပိုးကို အများဆုံး တွေ့ရလေ့ရှိသည်။)</p>	<p>လက်ဖြင့်နှိမ်နင်းခြင်း။</p> <ul style="list-style-type: none"> • စပါးရွက်အောက်မျက်နှာပြင်တွင် ဆစ်ပိုး အမျိုးအစားအလိုက် ၂ အရေအတွက် ၁၀၀-၂၀၀ ခန့် အထိ စိတန်းပြီး ၂လေ့ရှိရာ ယင်းစပါးရွက်များကို ဖယ်ရှားပါ။ <p>စိုက်ပျိုး နည်းစနစ်ဖြင့် ကာကွယ်ခြင်း။</p> <ul style="list-style-type: none"> • စပါးစိုက်ချိန်ကို ပြောင်းလဲပါ။ • ရေမြေဒေသနှင့်ကိုက်ညီသောမျိုးကို စိုက်ပျိုးပါ။ • ထယ်ရေးနက်နက်ထိုးပါ။ • ပိုတက်ဓာတ်မြေဩဇာ၊ စက်ဖွဲဖြာ ထည့်ပါ။ • အဝါရောင်ဆစ်ပိုးများ ကျရောက်ပါကရေထုတ်ပါ။ • ပေါင်းမြက်နှင့် ရိုးပြတ်များကို သုတ်သင် ရှင်းလင်းပါ။ • သီးလှည့်စိုက်ပါ။ <p>ဇီဝနည်း။</p> <ul style="list-style-type: none"> • မီးထောင်ချောက်များကို အစုအဝေးဖြင့် ထွန်းပါ။ <p>ဓာတုဗေဒနည်း။</p> <ul style="list-style-type: none"> • ဒိုင်ယာဇီနွန် ၁၀ ဂရမ် ကို ၁၀-၂၀ ပေါင်/ဧကနှုန်း သုံးပါ။

စပါး ကြက်သွန်မြိတ်ပိုး။
Gall Midge
Orseolia oryzae

စပါးကြက်သွန်မြိတ်ပိုး I
 (၃၄) စပါးပင်စည်တွင် တွေ့ရသော ပိုးလောက်ကောင်များ၊
 (၃၅) ဖျက်ဆီးမှုကြောင့် စပါးပင်ကြက်သွန်မြိတ်ကဲ့သို့ဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊
 (၃၆) လောက်ကောင်ဖျက်ဆီးမှုကြောင့် ပင်စည်ဖုဖောင်းလာပုံ။

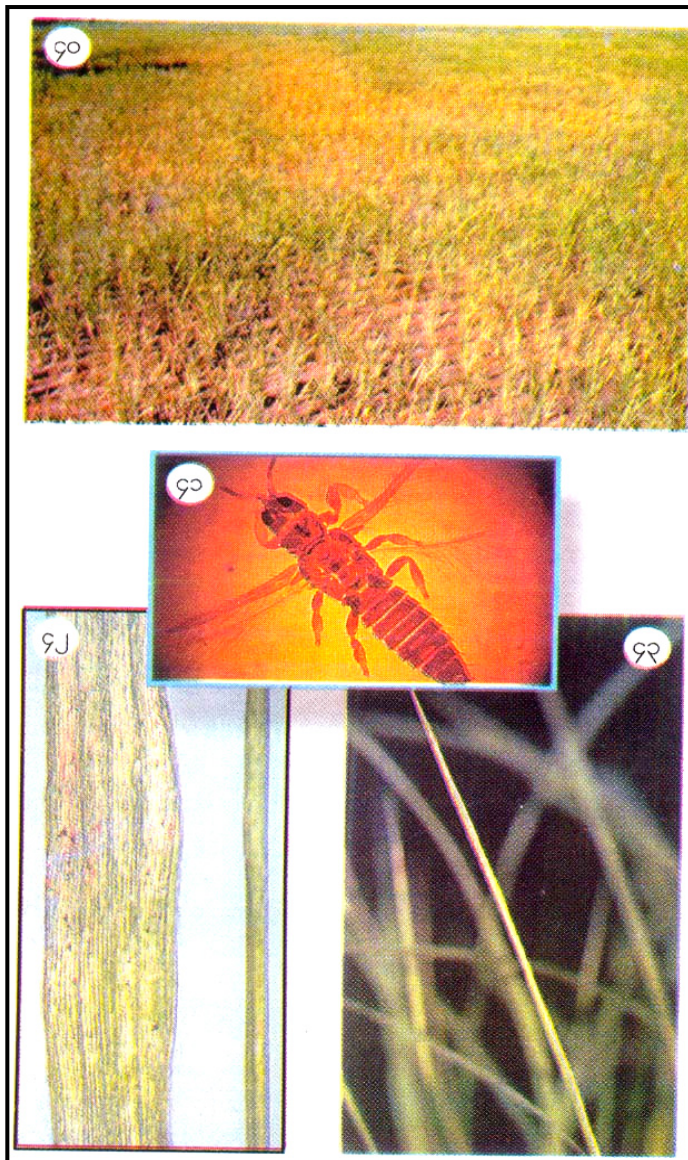

စပါးကြက်သွန်မြိတ်ပိုး II
 (၃၇) အကောင်ကြီးပုံ၊
 (၃၈) ပိုးဥများ၊
 (၃၉) ပိုးလောက်ကောင်။

စပါး ကြက်သွန်မြိတ်ပိုး။

ကျရောက်သည့် ဒေသ/ကာလ	ကျရောက်နိုင်သည့် အခြေအနေ	ဖျက်ဆီးမှု လက္ခဏာ	ကာကွယ် နှိမ်နင်းနည်း
<p>ဒေသ။</p> <ul style="list-style-type: none"> • ကချင်၊ ကရင်၊ ကယား ရှမ်းပြည်နယ်နှင့် ပဲခူး တိုင်းတို့တွင် ကျယ်ပြန့်စွာ ကျရောက်လေ့ရှိသည်။ • ရန်ကုန်တိုင်းနှင့် ဧရာဝတီတိုင်းတို့တွင် အနည်းငယ်ကျရောက်သည်။ <p>ကာလ။</p> <ul style="list-style-type: none"> • ပျိုးထောင်ချိန်၊ • ပင်ပွား ပွားစီးချိန်။ 	<p>ရာသီဥတု။</p> <ul style="list-style-type: none"> • မိုးအုံ့၍ တိမ်ထူထပ်သော အခြေအနေများ။ • မိုးဦးနောက်ကျသောနှစ်များ။ <p>ရေမြေသဘာဝ</p> <ul style="list-style-type: none"> • ယခင်နှစ်က ကြက်သွန်မြိတ်ပိုးကျရောက်ခဲ့သော ပျိုးခင်းနှင့် စိုက်ခင်းများတွင် ယခုနှစ်၌ ပြန်လည်ကျရောက်နိုင်သည်။ • ဆောင်းသီးနှံစိုက်ပျိုးပြီးသော အကွက်များတွင် စပါးပြန်လည်စိုက်ပျိုးပါက ဂရုပြုရန် လိုအပ်သည်။ • ရေကြီးနစ်မြုပ်ဖြစ်ပေါ်ပြီးနောက် စပါးသီးနှံပြန်လည်စိုက်ပျိုးပါက ဂရုပြုရန် လိုအပ်သည်။ • ပေါင်းမြက်ထူထပ်က ကျရောက်ဖျက်ဆီးမှုများနိုင်သည်။ 	<p>ပိုးလောက်ကောင်ဘဝ။</p> <ul style="list-style-type: none"> • ဖွံ့ဖြိုးဆဲအပင်များအတွင်း ဝင်ရောက်ပြီး စားသောက်ခြင်းကြောင့် ပင်ပွားများ၏အခြေသည် ယောင်ယမ်းပြီး ဖုလုံးလာသည်။ • ပျိုးခင်းကာလမှစတင်၍ ကျရောက်ပါက အနှံ့လောင်းဖြစ်တည်ချိန် နီးပါးအထိ ဘဝစက်ဝန်းအကြိမ်များစွာ လည်ပတ်နိုင်သည်။ 	<p>စိုက်ပျိုးနည်းစနစ်ဖြင့် ကာကွယ်ခြင်း။</p> <ul style="list-style-type: none"> • ယခင်နှစ်က ကြက်သွန်မြိတ်ပိုးကျရောက်ခဲ့သော အကွက်တွင် ယခုနှစ်၌ စပါးစိုက်ပျိုးရန်မသင့်ပါ။ • ရေမြေဒေသ ရာသီဥတုနှင့် ကိုက်ညီသောမျိုးကို စိုက်ပါ။ • စောနိုင်သမျှစောစွာစိုက်ပါ။ • ကောက်ကွက်မစိပ်ရပါ။ • ဓာတ်မြေဩဇာနှုန်း မများရပါ။ • ပေါင်းမြက်ရှင်းပါ။ • သီးလှည့်စိုက်ပါ။ <p>ဓာတုဗေဒနည်း။</p> <ul style="list-style-type: none"> • ဒိုင်ယာဇီနွန် ၁၀ ဧ ကို ၁၀-၂၀ ပေါင်/ဧကနှုန်းကို မြေပြုပြင်ချိန်တွင် ထည့်သွင်းပါ။ <p>ခံနိုင်ရည်ရှိမျိုးများ။</p> <ul style="list-style-type: none"> • ပုလဲသွယ်၊ စိန်တလေး၊ ဆင်းကလျာ၊ ငကျွဲမွေး၊ ရေနက်စပါး-၅၊ ယာစပါး - ၁၊ ယာစပါး-၃၊ ယာစပါး-၄၊ ယာစပါး-၆။

စပါး သရစ်ပိုး။
Thrips
Baliothrips biformis

စပါးသရစ်ပိုး
 (၄၀) ဖျက်ဆီးမှုလက္ခဏာ၊
 (၄၁) အကျကြည့်မှန်ဘီလူးဖြင့် မြင်ရပုံ၊
 (၄၂) ဖျက်ဆီးမှု လက္ခဏာ၊
 (၄၃) ပိုးဖျက်ဆီးမှုကြောင့် စပါးရွက်လိပ်သွားပုံ။

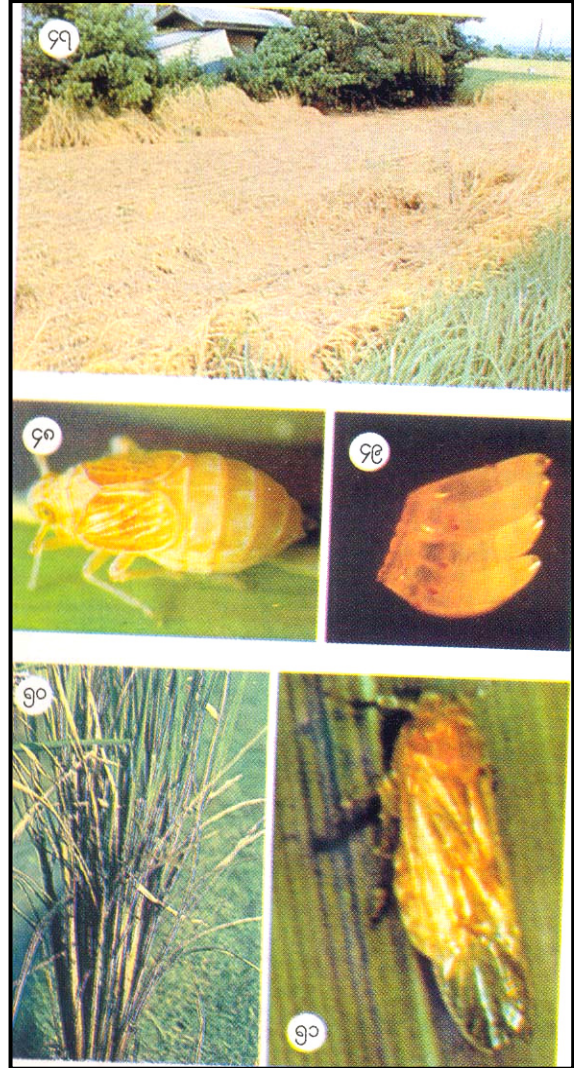
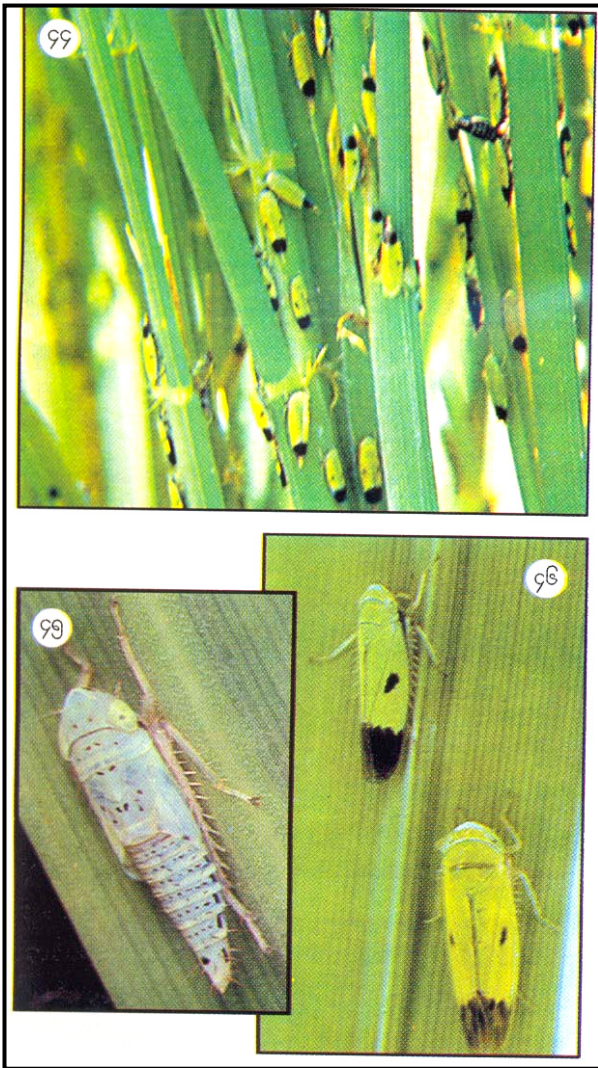
စပါး သရစ်ပိုး။

ကျရောက်သည့် ဒေသ/ကာလ	ကျရောက်နိုင်သည့် အခြေအနေ	ဖျက်ဆီးမှု လက္ခဏာ	ကာကွယ် နှိမ်နင်းနည်း
<p>ဒေသ။</p> <ul style="list-style-type: none"> • ဧရာဝတီတိုင်း၊ • မွန်ပြည်နယ်။ <p>(ကျယ်ပြန့်စွာတွေ့ရသည်။)</p> <ul style="list-style-type: none"> • နွေစပါးစိုက်ပျိုးသော အခြားပြည်နယ်/တိုင်း များတွင်လည်း တွေ့ရ လေ့ရှိပါသည်။ <p>ကာလ။</p> <ul style="list-style-type: none"> • ပျိုးထောင်ချိန်၊ • ပင်ပွား ပွားစီးချိန်၊ • ပန်းပွင့်ချိန်။ 	<p>ရာသီဥတု။</p> <ul style="list-style-type: none"> • နွေစပါးစိုက်ပျိုးချိန်။ <p>ရေမြေသဘာဝ</p> <ul style="list-style-type: none"> • ပေါင်းမြက်ထူထပ်ပါက လျင်မြန်စွာ ပေါက်ပွား ပြီး ကူးစက် ပျံ့ပွားမှု မြန်သည်။ • မျိုးစေ့တိုက်ရိုက်ချ စိုက် ခင်းများ။ • ရေကျနောက်စိုက် ဒေသများ။ • ရေကြီးနစ်မြုပ်ပြီး ပြန် လည်စိုက်ပျိုးသော စိုက် ကွင်းများ။ 	<p>သားလောင်းဘဝ။</p> <ul style="list-style-type: none"> • စပါးရွက်ကတော့အတွင်း နေထိုင်ပြီး အရွက်ရှိ အ သားအနုများကို ခြစ်၍ စားသောက်သည်။ <p>အကောင်ကြီးဘဝ</p> <ul style="list-style-type: none"> • ပိုးလောက်ကောင်ကဲ့သို့ ပင် စပါးရွက်လိပ်ထဲတွင် နေထိုင်စားသောက် သည်။ • အရွက်၏ ထိပ်ဖျားများ ခြောက်သွေ့နေပြီး ကျ ရောက်မှုများပါက ရေလို အပ်သော လက္ခဏာနှင့် အလားသဏ္ဍာန်တူသည်။ စိုက်ခင်းတွင် ရေမရှိပါက အရွက်အောက် မျက်နှာ ပြင်တွင် အဝါရောင်မှ အနီရောင်အစင်းများ တွေ့ရသည်။ အရွက်များ လိပ်ဝင်နေသည်။ အနံ့ ထွက်ချိန်တွင် ကျရောက် ဖျက်ဆီးပါက အဆန်မပါ သော အစေ့များကို တွေ့ ရှိနိုင်သည်။ 	<p>လက်ဖြင့်နှိမ်နင်းခြင်း။</p> <ul style="list-style-type: none"> • လိပ်ပြီးခြောက်နေသော အရွက်များနှင့် အရွက် နှုတ်ခမ်းသားမှအရွက်၏ အလယ်ကြောအတွင်း လိပ်နေသော စပါးပင် များကို နှုတ်ယူဖယ်ရှား ပါ။ <p>စိုက်ပျိုးနည်းစနစ်ဖြင့် ကာကွယ်ခြင်း။</p> <ul style="list-style-type: none"> • ပေါင်းမြက်ထူထပ်ပါက ပွားများမှု လျင်မြန်ပြီး ကူးစက်မှု မြန်သည်။ ထို့ကြောင့် ပေါင်းမြက် များကို ရှင်းလင်းသုတ် သင်ပါ။ • ပျိုးခင်းတွင် ရေပြတ်ပါ က ရေတင်သွင်းပါ။

စပါး ဖြုတ်ပိုးများ။
Plant Hoppers

ဖြုတ်စိမ်း (Nephotettix apicalis)

ဖြုတ်ညို (Nilaparvata lugens)

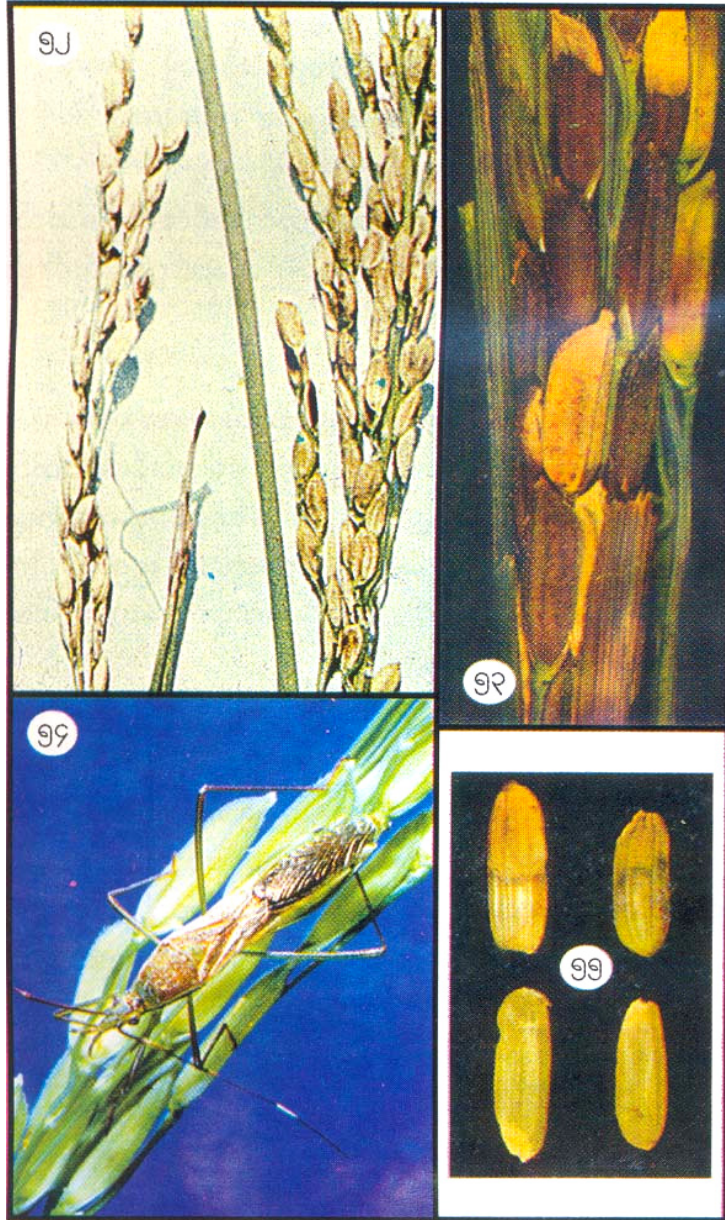
စပါးဖြုတ်ပိုးများ I (ဖြုတ်စိမ်း)
 (၄၄) စပါးပင်စည်မှ ပင်ရည်ကို စုပ်စားနေသော
 ဖြုတ်စိမ်းများ၊
 (၄၅) ဖြုတ်စိမ်းပိုးမမည်၊
 (၄၆) ဖြုတ်စိမ်းပိုး အကောင်ကြီး။

စပါးဖြုတ်ပိုးများ II (ဖြုတ်ညို)
 (၄၇) ဖြုတ်လောင် (Hopper Burn) လက္ခဏာ၊
 (၄၈) အတောင်တိုဖြုတ်ညို၊ (၄၉) ဥများ၊
 (၅၀) ဖျက်ဆီးမှုလက္ခဏာ၊
 (၅၁) အတောင်ရှည်ဖြုတ်ညို။

စပါး ဖြုတ်ပိုးများ။

ကျရောက်သည့် ဒေသ/ကာလ	ကျရောက်နိုင်သည့် အခြေအနေ	ဖျက်ဆီးမှု လက္ခဏာ	ကာကွယ် နှိမ်နင်းနည်း
<p>ဒေသ။</p> <ul style="list-style-type: none"> • စစ်ကိုင်းတိုင်း၊ • မကွေးတိုင်း၊ • မန္တလေးတိုင်း၊ • ပဲခူးတိုင်း၊ • ကချင်ပြည်နယ်၊ • ရှမ်းပြည်နယ်၊ • မွန်ပြည်နယ်၊ <p>ကာလ။</p> <ul style="list-style-type: none"> • ပျိုးထောင်ချိန်၊ • ပင်ပွား ပွားစီးချိန်၊ • အနှံ့ခက်ဖြစ်တည်ချိန်။ 	<p>ရာသီဥတု။</p> <ul style="list-style-type: none"> • မိုးဦး၊ မိုးလယ်၊မိုးနှောင်း အားလုံး မိုးရေချိန်များ ပါက ပုံမှန်ကျရောက် သည်။ • စိုစွတ်မှုများသော နှစ် များ၌ ဆိုးရွားစွာ ကျ ရောက်နိုင်သည်။ (ရာသီဥတုနှင့် ဆက်စပ်မှု အများဆုံးရှိသော ဖျက်ပိုး ဖြစ်သည်။) 	<p>ဖြုတ်စိမ်း။</p> <ul style="list-style-type: none"> • အကောင်ကြီး/အကောင် ငယ် ၂ မျိုးစလုံး အပင် ကို စုပ်စားသည်။ အပင် မသေ၊ သို့သော် အပင် အားနည်းပြီး ကြီးထွားမှု နည်းသည်။ ဗိုင်းရပ်ရော ဂါများကိုသယ်ဆောင်နိုင် သည်။ (အပင်သက်တမ်း နှုတ်၌ ကျရောက်သည်။) <p>ဖြုတ်ညို။ ဖြုတ်ငယ်(သားလောင်း)များ ကြောင့် အပင်သည် လုံးဝ ခြောက်သွားသည်။ ဖြုတ် လောင် လက္ခဏာများ ဖြစ် ပေါ်သည်။ စပါးသက်တမ်း ရင့်ချိန်တွင် ပို၍ ဆိုးရွား သည်။ Sooty mold ကိုဖြစ် စေသည်။စပါးပင် အခြေရေ စပ် အနီးတွင် နေထိုင်စား သောက်သည်။ (အပင်သက် တမ်းရင့်ချိန်တွင် ကျရောက် ဖျက်ဆီးသည်။)</p>	<p>စိုက်ပျိုးနည်းစနစ်ဖြင့် ကာကွယ်ခြင်း။</p> <ul style="list-style-type: none"> • ယခင်နှစ်ကဖြုတ်ပိုးကျခဲ့ ပါက ရိုးပြတ်များကိုမီးရှို့ ပါ။ • ပေါင်းမြက်ရိုးပြတ်များကို မြေအောက်သို့ရောက်ရှိ အောင် ထယ်ထိုးမြုပ်နှံ ပါ။ • ကောက်ကွက်ကြဲကြဲစိုက် ပါ။ • ပုလဲမြေဩဇာနှုန်းမများ ရပါ။ • ပိုတက်မြေဩဇာ၊ စက်ဖွဲ ပြာ ထည့်သွင်းပါ။ • ရေမပြတ်ရှိပါက ပိုမိုကျ ရောက်သဖြင့် ရေထုတ် ပါ။ <p>(ဝမ်းဘဲစာမြက်နှင့် မြက်မုန် ညှင်းတို့သည် လက်ခံပင် ဖြစ်သည်။)</p> <p>ဖြုတ်ညိုအတွက်ခံနိုင်ရည် ရှိမျိုးများ။ ဆင်းသီရိ IR -747 ရတနာ အောင်၊ သီးထပ်ရင်၊ ပုလဲ သွယ်၊ ကျော်ဇေယျ၊ ဆင်း ရွှေသွယ်၊ ရွှေသွယ်ရင်၊ ရေဆင်း-၁၊ ၂၊ ၃၊ဆင်းဧက ရီ-၂၊ ၄၊ သီးထပ်-၃၊ ၄၊ ၅၊ ယာ-၂၊ ပေါ်ဆန်းမွေး၊ ငက္ခဲမွေး။</p>

စပါး နှံ့စုပ်ပိုး။
Rice Bug
Leptocorisa oratorius

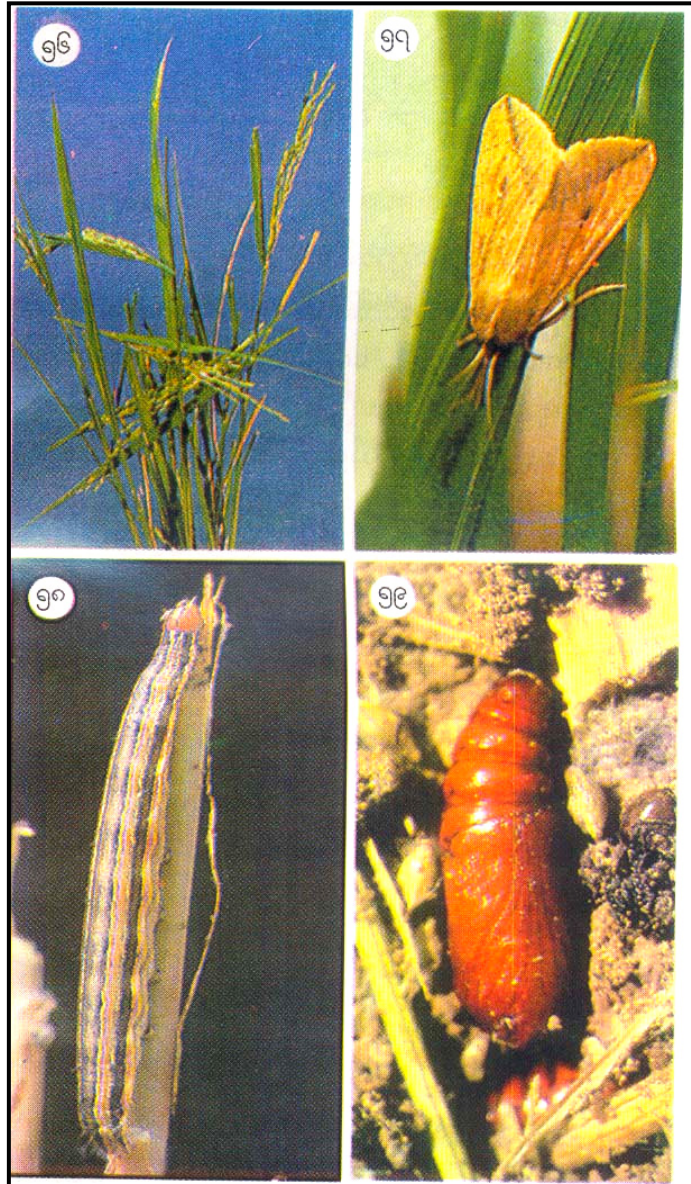

စပါးနှံ့စုပ်ပိုး
 (၅၂) ဖျက်ဆီးမှုလက္ခဏာ၊
 (၅၃) ဖျက်ဆီးထားသော စပါးစေ့များ၊
 (၅၄) အကောင်ကြီးပုံ၊
 (၅၅) ဖျက်ဆီးမှုကြောင့် ပုံသဏ္ဍာန် မမှန်သော ဆန်စေ့များ။

စပါးနှံစုပ်ပိုး။

ကျရောက်သည့် ဒေသ/ကာလ	ကျရောက်နိုင်သည့် အခြေအနေ	ဖျက်ဆီးမှု လက္ခဏာ	ကာကွယ် နှိမ်နင်းနည်း
<p>ဒေသ။</p> <ul style="list-style-type: none"> ပဲခူးတိုင်းနှင့် ရန်ကုန်တိုင်းတို့တွင် အဓိကတွေ့ရသည်။ မြန်မာပြည်၏အချို့သော နေရာဒေသများတွင် ဆိုးရွားစွာကျရောက် လေ့ရှိသည်။ <p>ကာလ။</p> <ul style="list-style-type: none"> နွိုရည်တည်စအချိန်။ 	<p>ရာသီဥတု။</p> <ul style="list-style-type: none"> မိုးဦး၊မိုးလယ်၊ မိုးနှောင်း ကာလ (၃)ပါး အားလုံး မိုးညီမျှမှုရှိသောနှစ်များ တွင်ကျရောက်ဖျက်ဆီး မှု များသည်။ အထွက် (၁၀-၄၀)ရာခိုင်နှုန်းခန့် အထိ ဆုံးရှုံးနိုင်သည်။ <p>ရေမြေသဘာဝ။</p> <ul style="list-style-type: none"> ရေသွင်းစိုက်ပျိုးသော ဒေသများတွင်ကျ ရောက်လေ့ရှိသည်။ 	<p>သားလောင်းဘဝ။</p> <ul style="list-style-type: none"> စပါးစေ့၏ အပြင်အခွံ မာနှင့် အတွင်းအခွံ(၂) ခုအကြားတွင် နေထိုင် စားသောက်ဖျက်ဆီး သည်။ <p>အကောင်ကြီးဘဝ။</p> <ul style="list-style-type: none"> သားလောင်းဘဝကဲ့သို့ ပင် အနှံ့စေ့များကို စားသောက်ဖျက်ဆီး သည်။ နွိုရည်တည်ချိန်၊ နွိုခဲချိန် နှင့်အစေ့တွင်း စာမာ ချိန်များအထိကျရောက် ဖျက်ဆီးလေ့ ရှိသည်။ အစေ့တွင်းစာ မာချိန် တွင် ဖျက်ဆီးခံရပါက အစေ့ အရည်အသွေး ကျဆင်းပြီးကြိတ်ခွဲရာတွင် အကျိုးအကြေ များသည်။ အနှံ့စေ့ပေါ်တွင် အစက် များကို တွေ့နိုင်သည်။ (ပိုးကောင်သည် အနံ့တစ် မျိုးထုတ်လွှတ်သည်။ ထို့ကြောင့် မမြင်ရသော် လည်းရှိကြောင်း ခန့်မှန်း နိုင်သည်။) 	<p>စိုက်ပျိုးနည်းစနစ်ဖြင့် ကာကွယ်ခြင်း။</p> <ul style="list-style-type: none"> မြက်ရိုင်းများအပေါ် တွင် ရှင်သန်ရပ်တည် နိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် ပေါင်းမြက်များကို ရှင်းလင်းသုတ်သင်ပါ။ သီးလှည့်စိုက်ပျိုးပါ။

စပါး နှံ့ဖြတ်ပိုး။
Rice Swimming Caterpillar
Mythimna separata

- စပါး နှံ့ဖြတ်ပိုး
 (၅၆) ဖျက်ဆီးမှု လက္ခဏာ၊
 (၅၇) ပိုးဖလံပုံ၊
 (၅၈) ပိုးလောက်ကောင်၊
 (၅၉) ပိုးရုပ်ဖုံး။

စပါးနံ့ဖြတ်ပိုး။

ကျရောက်သည့် ဒေသ/ကာလ	ကျရောက်နိုင်သည့် အခြေအနေ	ဖျက်ဆီးမှု လက္ခဏာ	ကာကွယ် နှိမ်နင်းနည်း
<p>ဒေသ။</p> <ul style="list-style-type: none"> • စစ်ကိုင်းတိုင်း၊ • မန္တလေးတိုင်း၊ • ပဲခူးတိုင်း၊ • ရှမ်းပြည်နယ်တို့တွင် အဓိကတွေ့ရှိရလေ့ရှိ သည်။ သို့သော်နှစ်စဉ် ကျရောက်လေ့မရှိပါ။ • အချို့သောဒေသများ တွင် တစ်ခါတစ်ရံသာ တွေ့ရှိရလေ့ရှိပါသည်။ <p>ကာလ။</p> <ul style="list-style-type: none"> • ပင်ပွားပွားစီးချိန် နောက်ပိုင်းမှစတင်၍ အနံ့ထွက်ချိန်အထိ။ 	<p>ရာသီဥတု။</p> <ul style="list-style-type: none"> • မိုးဦးနှင့်မိုးနှောင်းကောင်း ပြီး မိုးလယ်၌ မိုးခေါင် သောနှစ်များတွင် ဆိုးရွားစွာ ကျနိုင်သည်။ • ယခင်နှစ်ကမိုးခေါင်ပြီး လာမည့်နှစ်တွင် မိုးဦး၌ မိုးကောင်းမည် ဆိုပါက ကျရောက်ရန် အလား အလာများ ရှိပါသည်။ • (၁၀)နှစ်တစ်ကြိမ် ဆိုးရွားစွာကျရောက် နိုင် သည်။ 	<p>ပိုးလောက်ကောင်ဘဝ။</p> <ul style="list-style-type: none"> • နေဝင်ချိန်မှစတင်၍ နောက်နေ့မိုးသောက်ချိန် အထိ စပါးပင်စည်ထိပ် ဖျားသို့ တက်ရောက်ပြီး အနံ့များနှင့် အစေ့များကို ကိုက်ဖြတ်စားသောက် သည်။ စပါးစေ့နှင့်အနံ့ များကို စပါးပင်၏အရင်း ၌ တွေ့ရလေ့ရှိပါသည်။ • ပိုးလောက်ကောင်ဘဝ ဖြင့်ရက်ပေါင်း(၂၈)ရက် ကြာသည်အထိစားသောက် ဖျက်ဆီးနိုင်သည်။ <p>အကောင်ကြီးဘဝ။</p> <ul style="list-style-type: none"> • အရွက်များကို စား သောက်သဖြင့် စပါး ရွက်များစုတ်ပြတ်နေ သည်။ အရွက်ကြော သာလျှင် ကျန်ရှိပါသည်။ 	<p>စိုက်ပျိုးနည်းစနစ်ဖြင့် ကာကွယ်ခြင်း။</p> <ul style="list-style-type: none"> • ရာသီဥတုကို သတိပြု ခြင်းဖြင့် ကြိုတင်ကာ ကွယ်ပါ။ • ရိုးပြတ်များကို မီးရှို့ပါ။ • နက်နက်ညက်ညက် ထယ်/ထွန်ဝင်ပါ။ • ပေါင်းမြက်ရှင်းပါ။ • နံ့ဖြတ်ပိုးကျရောက်နေ သော စိုက်ခင်းကို ရေ သွင်းပါ။ <p>ဇီဝနည်း။</p> <ul style="list-style-type: none"> • နဂျီမျိုးရင်းဝင်မိတ်ဆွေ ပိုးများသည် နံ့ဖြတ်ပိုးဥ များကို ကပ်ပါးပြုနိုင် သည်။ ထို့ကြောင့် နဂျီ မျိုးများ သေဆုံးခြင်း မရှိစေရန် ပိုးသတ်ဆေး များကို သတိပြုသုံးစွဲပါ။

ကျမ်းကိုးအညွှန်း။(References)

- သီးနှံကာကွယ်ရေးဌာနခွဲ၊မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်း၊ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊စပါးသီးနှံတွင် ကျရောက်တတ်သော ပိုးမွှားရောဂါနှင့် ကာကွယ်နှိမ်နင်းနည်းများ။
- သီးနှံကာကွယ်ရေးဌာနခွဲ၊ မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်း၊ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊ ပန်းတိုင်အထွက်နှုန်းရရှိရေးဆောင်ရွက်လျက်ရှိသော အဓိကသီးနှံ(၈)မျိုးတွင် ကျရောက်တတ်သည့် ပိုးမွှားရောဂါများ။
- International Rice Research Institute, Field Problems of Tropical Rice, Revised Edition.

